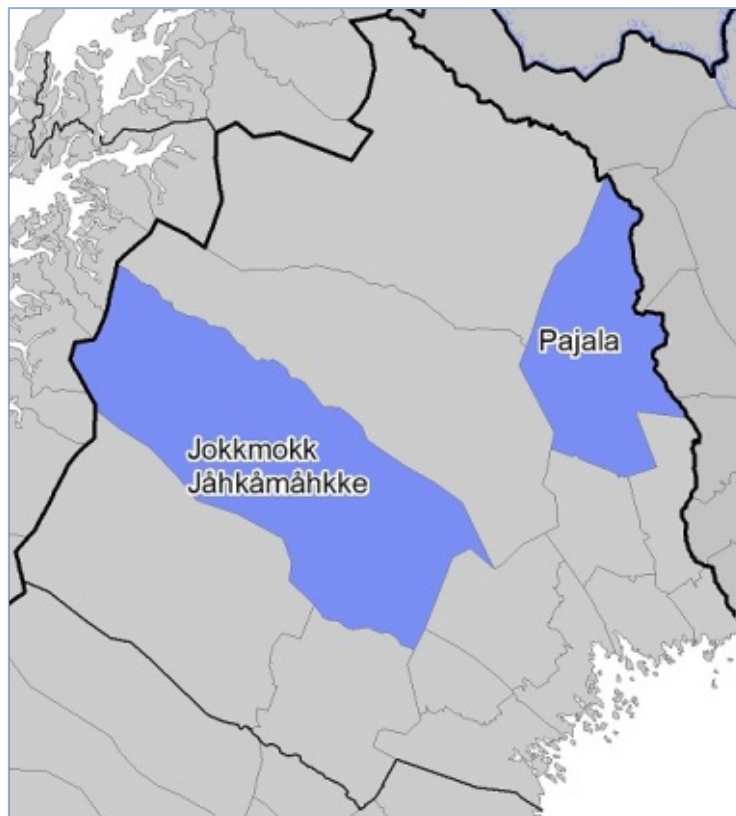

**Foresight-processen – visionsfasen:
Referat från lokala workshoppar i Sverige**

Pajala och Jokkmokk, Sverige

Introduktion

Foresight-projektet genomförs under Nordiska Ministerrådets arbetsgrupp för hållbar utveckling i Arktis under perioden 2013-2016. Från Sverige ingår en representant från Länsstyrelsen i Norrbottens län. Foresightanalys är en metod för utveckling av lokala ekonomiska och sociala utvecklingsstrategier baserad på en strukturerad dialog mellan relevanta aktörer. Syftet med foresightprocessen i nordiska Arktis är att samla in, bearbeta och analysera befintlig information, att värdera olika förutsättningar för framtida utveckling i området, samt måla upp lovande framtidsscenarier.

I visionsfasen, som pågick mellan september 2014 och februari 2015, formulerades visioner för lokalsamhällets framtid, samt idéer till hur de önskade målen ska kunna uppnås. Detta arbete grundades i 12 lokalt förankrade workshops, två i varje land i nordiska Arktis. Platserna valdes ut med tanke på att de skulle representera olika karakteristika i nordiska Arktis. I Sverige valdes Pajala och Jokkmokk ut som lokalsamhällen där workshoppar utfördes - Pajala bl.a. på grund av den nyetablerade gruvan, och Jokkmokk, bl.a. på grund av sin centrala roll för samisk kultur i Sverige.

Målet för var och en av de lokala foresight-workshopparna var att 15-20 personer skulle delta, och att deltagarna skulle representera ett brett urval av lokalbefolkningen. För att uppnå detta mål så anlätades en lokal kontaktperson på varje plats. Den lokala kontaktpersonen ansvarade för att bjuda in deltagare, hjälpa med att leda workshoppen och även bjuda in lokal/regional media till slutsessionen.

Jan-Erik Blomqvist blev engagerad som lokal kontaktperson i Pajala. Workshoppen genomfördes den 13 november 2014, där 17 personer i åldern 16 till 60+ år deltog (10 kvinnor och 7 män).

Victoria Harnesk blev engagerad som lokal kontaktperson i Jokkmokk. Workshoppen genomfördes den 26 februari 2015, där 12 personer i åldern 30+ till 70+ år deltog (5 kvinnor och 7 män).

På varje workshop delades deltagarna in i fyra grupper med syftet att få en bra fördelning mellan olika ålders- och yrkesgrupper i samhället. I den första sessionen diskuterade de fyra grupperna vad de uppfattade som de viktigaste utmaningar och möjligheter. Den efterföljande sessionen av workshoppen innehöll fyra olika teman som grupperna diskuterade.

Resultaten från de två workshopparna i Sverige är sammanfattade i detta dokument och följer strukturen på workshopprogrammet.

Dessa lokala workshoppar är det första steget i en trestegsprocess där dialogen kommer att lyftas från samhällsnivå upp genom förvaltningsnivåer med en andra workshopprunda som även inkluderar kommunala och regionala företrädare och slutligen en tredje workshopprunda där ett transnationellt perspektiv kommer att anläggas.

Workshoppen i Pajala

De viktigaste utmaningarna i Pajala

En differentierad arbetsmarknad/jobb lyftes fram som den viktigaste utmaningen. Samtliga grupper nämnde i olika grad arbetsplatser som en viktig utmaning. Hopp om att gruvan ska öppna igen framfördes eftersom den är en förutsättning för de arbetsplatser som skapats i anknytning till dess etablering. Det betonades också att det är en utmaning att rekrytera kompetent personal, t.ex. kan det vara svårt för medflyttande partners att få ett arbete.

Den näst viktigaste utmaningen som identifierades på workshoppen var att det är nödvändigt att kommunen utvecklar en tydlig *vision, strategi och handlingsplan för utvecklingen* i Pajala. Detta knyter också an till behovet att stötta utvecklingen av en differentierad arbetsmarknad samt att säkra en ekonomisk hållbar förvaltning i kommunen.

Kommunikation/infrastruktur lyftes fram som en viktig utmaning, särskilt vad gäller kollektivtrafiken. De tidigare planerna på att bygga ut järnvägen till Pajala lyftes fram och det finns en önskan att det sker en utbyggnad som kan gynna såväl privatpersoner som näringslivet (som t.ex. gruvan och skogsnäringen). En önskan om upprätthållande av flyg- och bussavgångar nämndes också. Dessutom framförde en grupp en önskan om "wifi för alla", och uttryckte att det finns behov av fortsatt satsning på bredband.

Bostäder lyftes fram som en utmaning. På grund av vikande befolkningsutveckling påbörjades 2004 ett avvecklingsprogram med statligt stöd, där ca 70 lägenheter skulle avvecklas eller utvecklas till annat än bostäder. Under 2010, då gruvverksamheten tog form, fanns det inga tomma lägenheter och bostadskön växte. Palajabostäder påbörjade därför en investering med målet att bygga 96 nya lägenheter. Lån till finansiering av de nya bostäderna togs med kommunal borgen som säkerhet. Utöver detta har även privata företag investerat, så det totala antalet nya hyreslägenheter uppgår till 158 stycken under en fyra års-period. Bostäder kommer således vara en utmaning om gruvan inte öppnas igen, men också om den öppnas då det kommer vara fortsatt bostadsbrist.

Demografiska utmaningar i form av hur man ska ta hand om en allt mer åldrande befolkning, hur man ska säkra att unga och folk i arbetsför ålder bor kvar, samt hur man ska säkra god kvalitet i vård och skola lyftes fram. Kopplat till detta nämndes *inflyttning* som en viktig möjlighet.

Det relativt höga antalet *asylsökande* (upp mot 300 personer), som börjat (och kommer fortsätta) komma till Pajala under vintern nämndes också som en utmaning. Det ses som en utmaning att ta emot dem på ett bra sätt, t.ex. att de ska finna aktiviteter för dem under vintern. Dessutom ses integration och arbetsplatser som en utmaning i förhållande till dem som skulle önska bosätta sig i Pajala mer långsiktigt.

Brist på *fritidsaktiviteter* lyftes fram som en utmaning

En annan utmaning som nämndes var negativa *attityder* bland lokalbefolkningen mot folk som avviker från "normen".

De viktigaste möjligheterna i Pajala

Förädling av naturresurser framfördes av workshopdeltagarna som den viktigaste möjligheten, utöver det lyftes fiske, skogsindustrin och älvarna i lokalområdet fram.

Turism nämndes som en annan viktig möjlighet av workshopdeltagarna. För tillfället är det enskilda aktivitetsföretag som anordnar aktiviteter för naturupplevelser, fiske, jakt och hundspannåkning, men i de flesta fallen har företagarna också andra jobb och turismen ger en extra inkomst. I samband med etableringen av gruvan så fick besöksnäringen ett uppsving med ett stigande antal hotellövernattningar, konferenser, etc.

Engagemanget som finns idag lyftes fram som en viktig möjlighet att bygga vidare på, utöver det betonades vikten att ta vara på mänskliga resurser eller det som också kallades "den trogna arbetskraften".

Att utveckla samarbete mellan företag, och mellan offentlig och privat sektor lyftes fram som en viktig möjlighet. Samtidigt lyftes bristen på samarbete fram som en stor utmaning.

Att det finns *gott om plats* nämndes som en möjlighet i Pajala, och detsamma gällde för *livskvalitet*. Dessutom blev *trygghet* med tanke på en låg kriminalitet framfört som en styrka.

En ökad satsning på *kultur* nämndes som en möjlighet.

Gruvan lyftes fram som både en viktig utmaning och som en viktig möjlighet för framtiden i Pajala. Den 30e oktober 2014 var ca 1500 invånare i Pajala samlade för att genom ett fackeltåg genomföra en manifestation för att åter öppna gruvan. Den femte november besökte infrastruktur- och näringsministern gruvan i Kaunisvaara. Den femte december 2014 gick Northland Resources i konkurs.

Framtidsperspektiv

- Hur ska lokalsamhället se ut inom den närmsta framtiden, dvs. nu och de kommande 10 åren?

- En levande kommun
- Mångfald - näringsliv och invånare
- Kunskaps och innovationsbaserade näringar
- Förädling
- Stabil infrastruktur
- Mer liv, levande byar
- IT/Telekommunikation
- Inflyttning - fokus barn och unga
- Behålla samhällstjänster, t.ex. skola
- Jobb till alla
- Mer bostäder
- Toppskolor
- Bättre sjukvård
- Mer distansutbildning
- Lokala initiativ – nya föreningar
- Unga får jobb – låg arbetslöshet
- Gruvan är igång

Hur vill ni att lokalsamhället ska se ut på längre sikt, dvs. om 10-30 år?

- Järnväg och flyg = kommunikation
- Ett mer självförsörjande samhälle
- Maximalt nyttjande av naturresurser på ett hållbart sätt
- Mindre beroende av gruvan, mer uthålliga jobb
- Ett öppet och välkommande Pajala (tolerans, acceptans och respekt för olikheter)
- Vi, Pajala kommuninvånare, är fortfarande hjälpsamma, visar omsorg och omtanke i praktisk handling

Specifika önskar

Åldersfördelningen	<ul style="list-style-type: none">• Jämn åldersfördelning• Mer blandad åldersfördelning• Fler yngre
Könsfördelning	<ul style="list-style-type: none">• Jämnare, mindre fokusering• 50/50• Fler kvinnor 20-40 år
Näringslivsutveckling	<ul style="list-style-type: none">• Aktivt arbeta för att främja småföretagande• GRUVAN• Skogs/jordbruk aktivt• Utveckla småskalig verksamhet• Besöks och kulturnäring (var för sig och tillsammans)• Mångfald = storlek, bransch, individer, nätverk

Vem ska säkra att era önskamål uppfylls?

De nationella myndigheterna? Hur?

- Ge oss utrymme att agera
- Likvärdiga förutsättningar för hela landet
- Branschnätverk som driver och stöttar
- Fördela resurser
- Ännu bättre infrastruktur, järnväg, flyg, väg
- Förenkla byråkrati
- Stimulera ett aktivt skogsbruk

De regionala myndigheterna? Hur?

- Vägledning, ekonomi och inspiration
- Effektivisera och förkorta beslutsvägar
- Kompetensgivande, nätverkande, stöttande, drivande – SKL, kommunförbundet, överskridande branschnätverk
- Stimulera företagssamhet
- Öka kulturanslag
- Experter på att söka EU-medel

Kommunen? Hur?

- Möjliggöra

- Skapa utrymme
- Möjliggöra entreprenörskap
- Välkomna idéer
- Lotsa folk i deras kreativitet
- Föreningsliv, näringsliv och offentlig regi i dialog och samverkan
- Överskridande branschnätverk
- Sträva efter att hela kommunen ska leva
- Alla tillsammans – politiken och medborgarna

Vilka råd kan ni ge till de ansvariga som hjälp att uppfylla era önskemål?

• Mer investeringskapital • Långsiktiga planer • Lokalt: tänk nytt, samarbete • Regionalt: samarbete • Nationellt: se oss • Tänk nytt och bredare • Marknadsför kommunen mer, t.ex. som Nyköping • Förenkla för egenföretagare • Mer investeringar i kommunen • Lyssna och var öppen	• Tvinga till samverkan • Beskattning av naturtillgångar där de skapas • Våga satsa/ta risker (bostad, någon måste börja) • Mer möjligheter till vidareutbildning • Vinster från exploaterade naturresurser återinvesteras i regionen • Uppmuntra ung företagsamhet • Lär känna ditt område = var professionell • Tänk alltid för kommunens bästa

Vilka idéer har ni för att själva bidra till att era önskemål uppfylls?

- Politisk sanktionerade arbetsträffar – budget, långsiktiga planar och visioner
- Uppmuntra till entreprenörskap i skolan
- Tätare möten mellan företagare – förädling, samverkan
- Lokalt: tänk nytt, tänk vi!
- Regionalt: bjud in/hälsa på
- Nationellt: Synas och höras
- Marknadsföra os själva, t.ex. genom turism
- Uppmuntra entreprenörskap
- Kanalisera goda krafter, stärkta självbilder, positivt samhälle
- Engagera dig politiskt, i en förening, i fritids/aktivitetsutbudet
- Samarbete

Mediatäckning vid workshoppen i Pajala

I början av workshoppen deltog en journalist från Sveriges Radio, och sedan sändes ett kort program på radio med rubriken "Hur ska lokalsamhället utvecklas? Miten häätty yhteyskunta kehittyä?" <http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=1017&artikel=6021424>

Meänraatio

[Alku / Start](#)[Alla avsnitt](#)[Om...](#)[Låtiistor](#)[Yhtheys / Kontakt](#)

Hur ska lokalsamhället utvecklas? / Miten häätty yhteyskunta kehittyä?

Publicerat tisdag 18 november 2014 kl 10:57

Workshop om samhällsutveckling

(5:47 min)

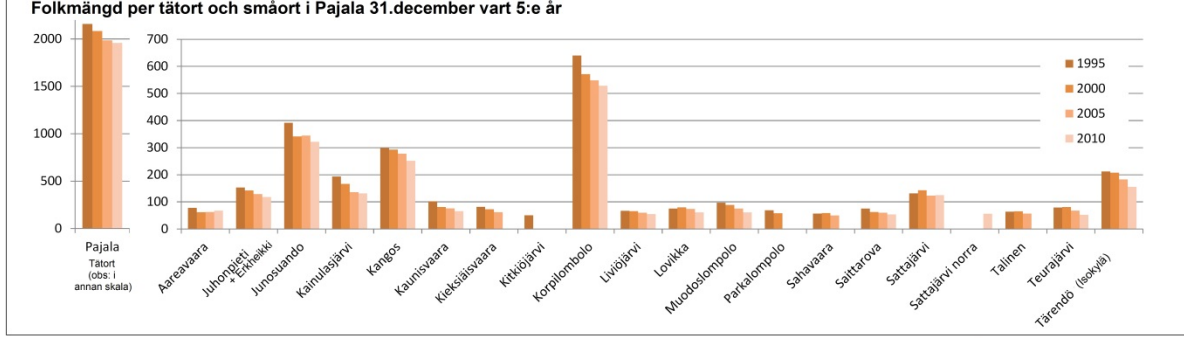
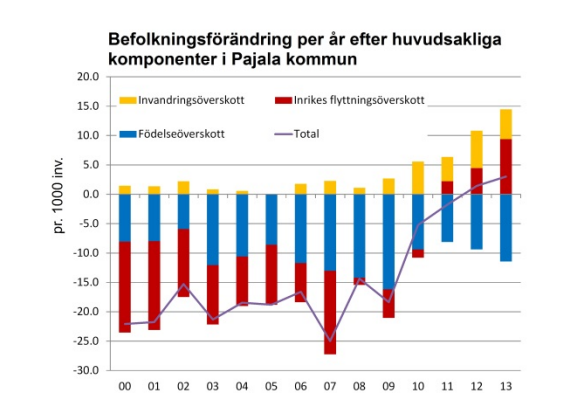
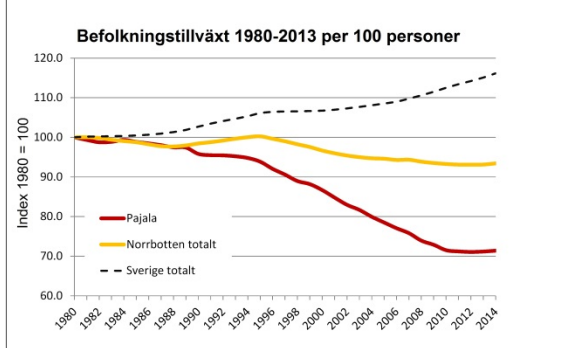
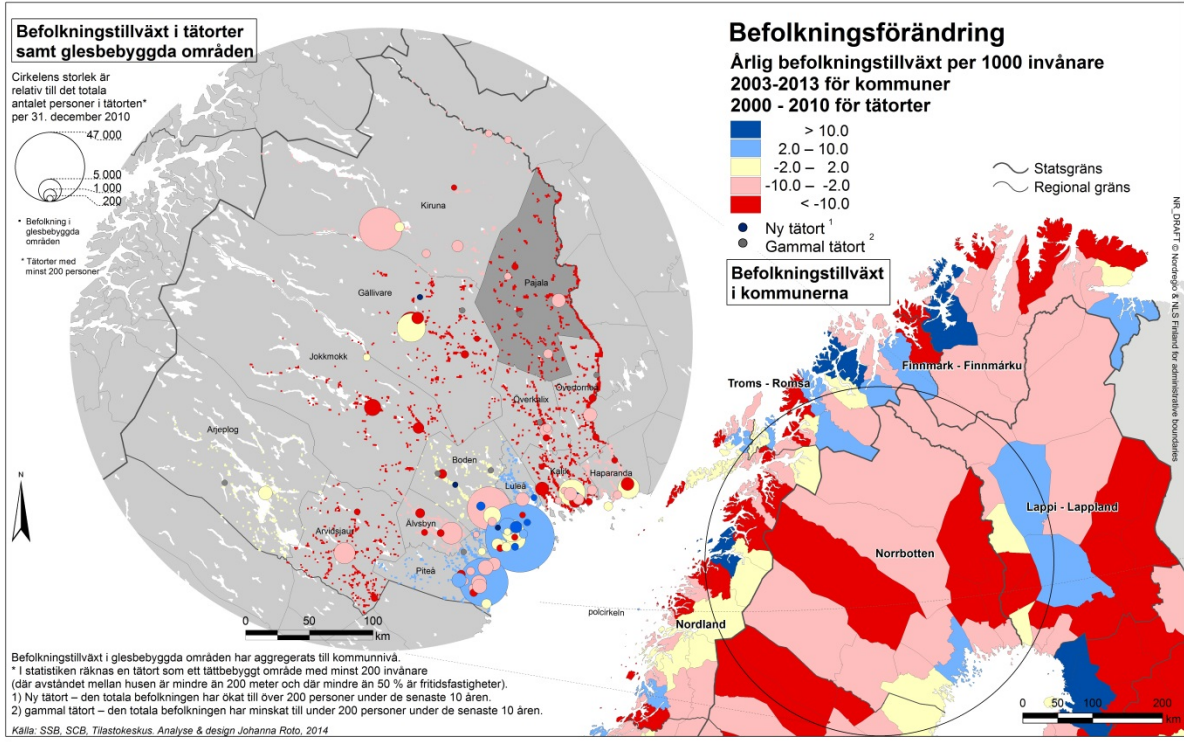

Workshop om utveckling och ideer om framtiden. Foto Stig Karlström

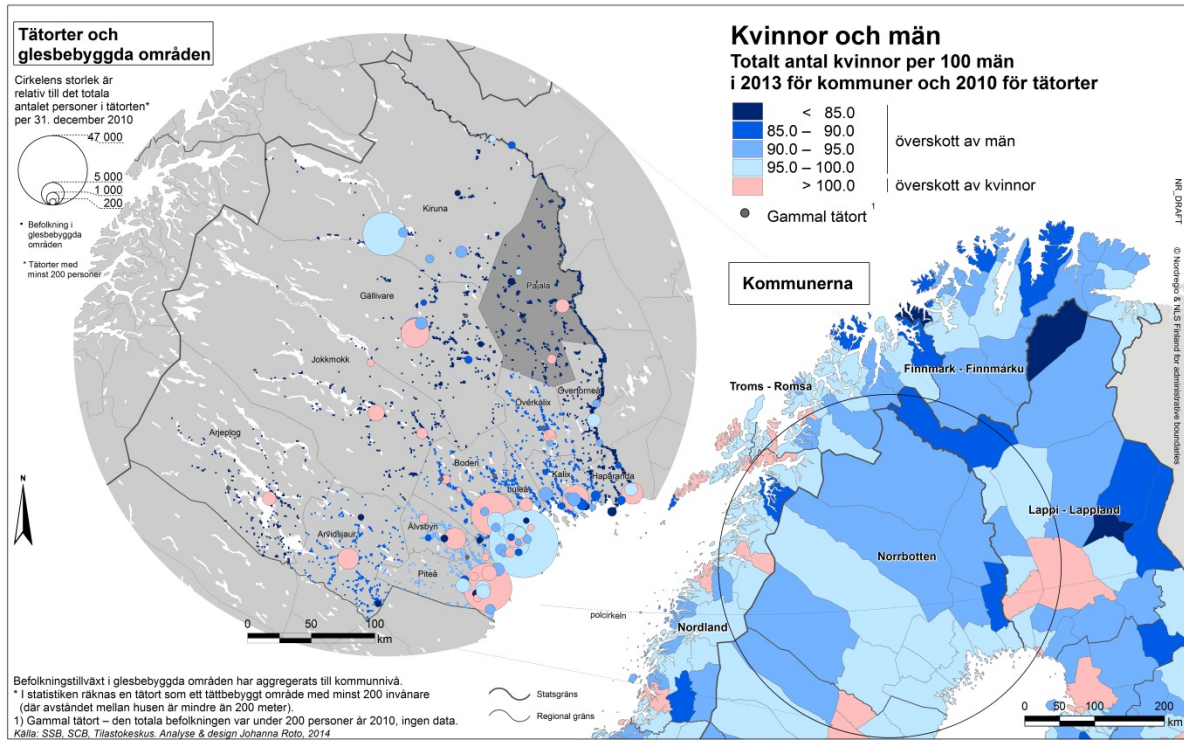
Hur skall lokalsamhället utveckla sig på kort och lång sikt? Vad är det största utmaningarna för lokalsamhället? Dessa frågor diskuterades och mycket annat på ett Workshop(Foresight-workshop) som handlar om bärkraftig utveckling i Arktis där Sverige ingår.

- Tämä Foresight workshop pannee ihmisiä hunteeraahmaan millälaila esimerkiksi Pajala ko kattoo etheen päin saattaa kehityä, sannoo Jan-Erik Blomqvist joka oli worksopin moderaatori.

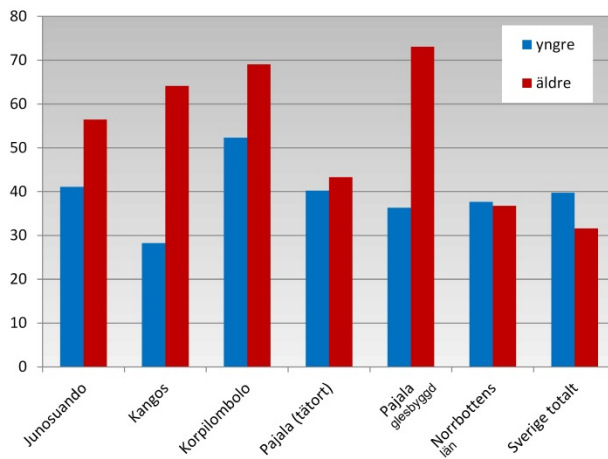
Befolkningsförändring i Pajala

Befolkning - Pajala

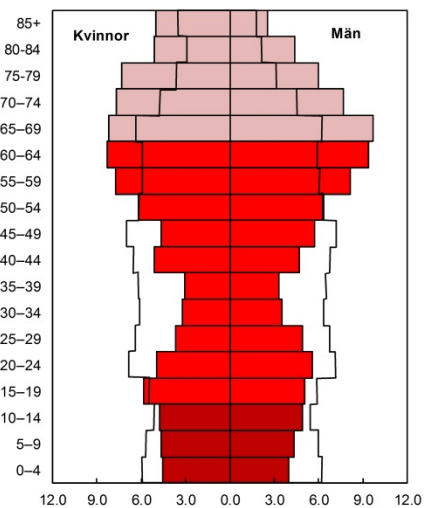

Försörjningskvoten yngre - äldre i 2010

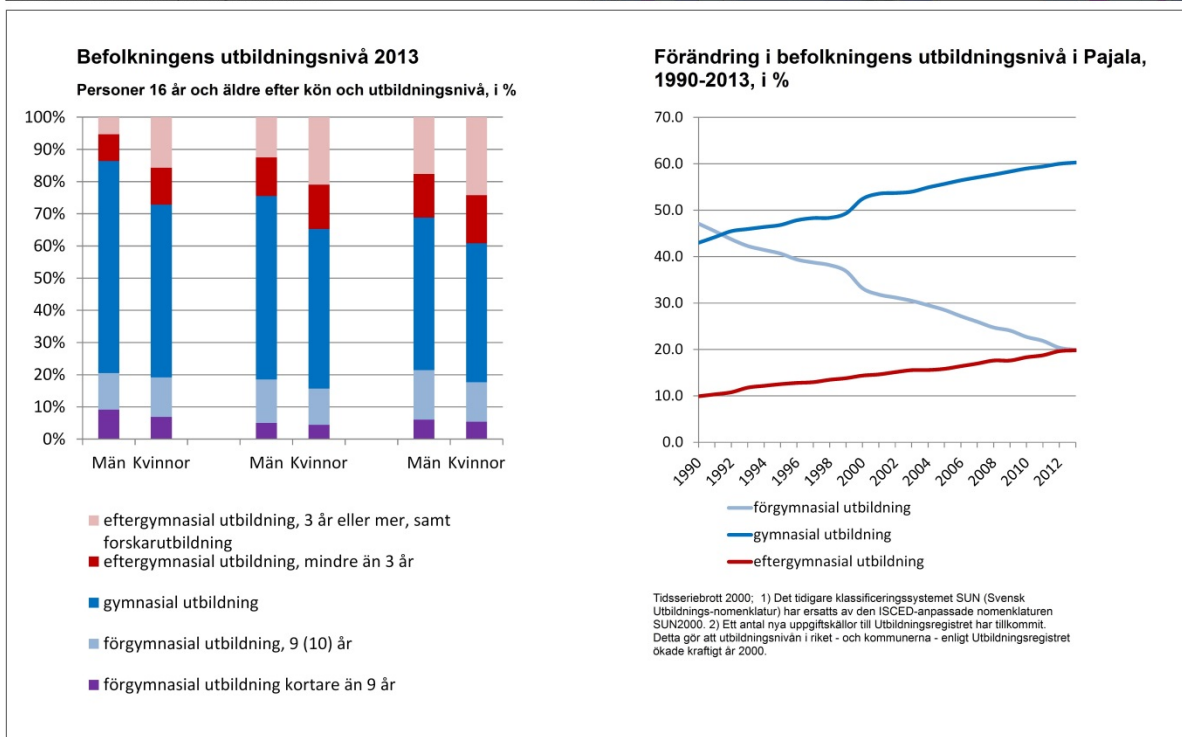
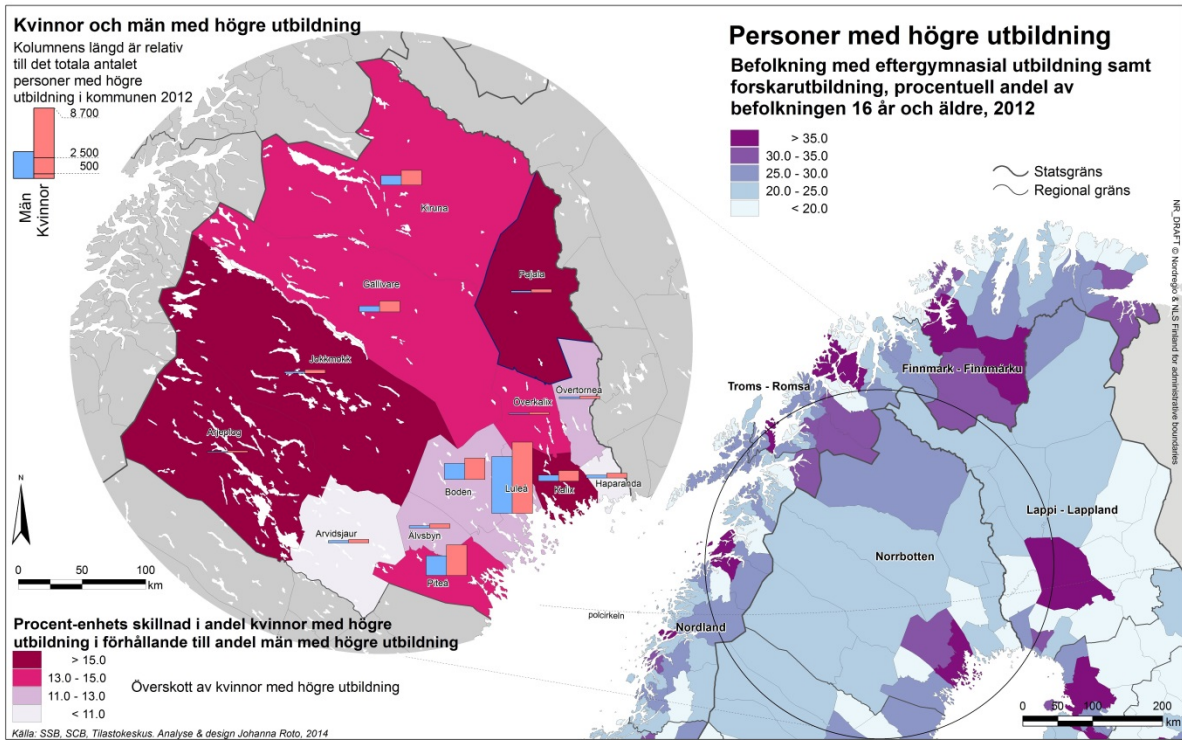
Försörjningskvoten är ålder i förhållande till befolkningen.
Försörjningskvot "yngre" (yngrekvot) refererar till befolkningen i åldern 0-19 år i förhållande till befolkningen i arbetsför ålder (20-64 år).
Försörjningskvot "äldre" (aldrekvot) refererar till befolkningen 65 och över i förhållande till befolkningen i arbetsför ålder 20-64 år.

Befolkningspyramid 2013

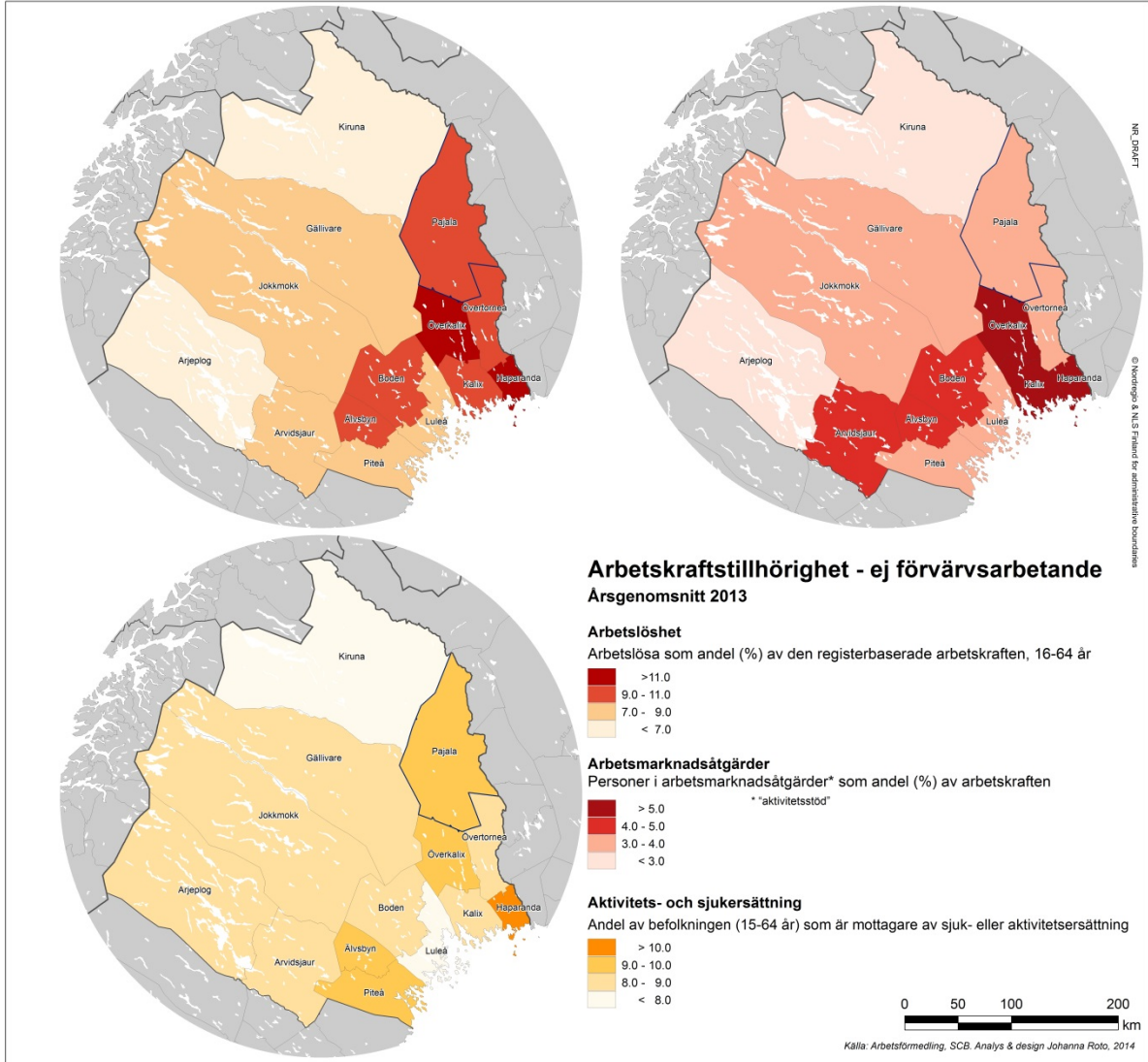

De olika färgerna visar: barn (mörk), människor i arbetsför ålder (mellan), samt äldre (ljus). Den svarta linjen visar det svenska genomsnittet.

Utbildningsnivå i Pajala

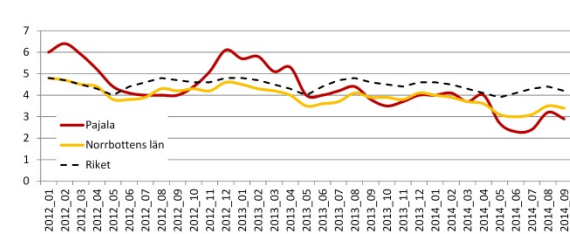

Arbetskraftstillhörighet i Pajala

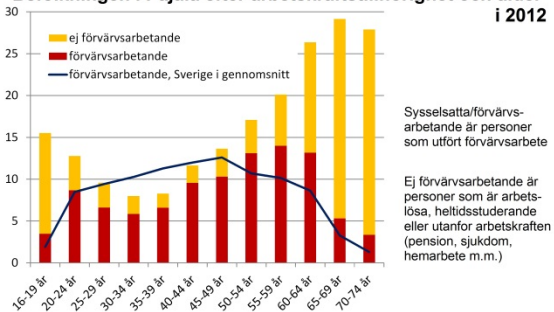

Arbetslöshet, månadsstatistik 1/2012 - 9/2014

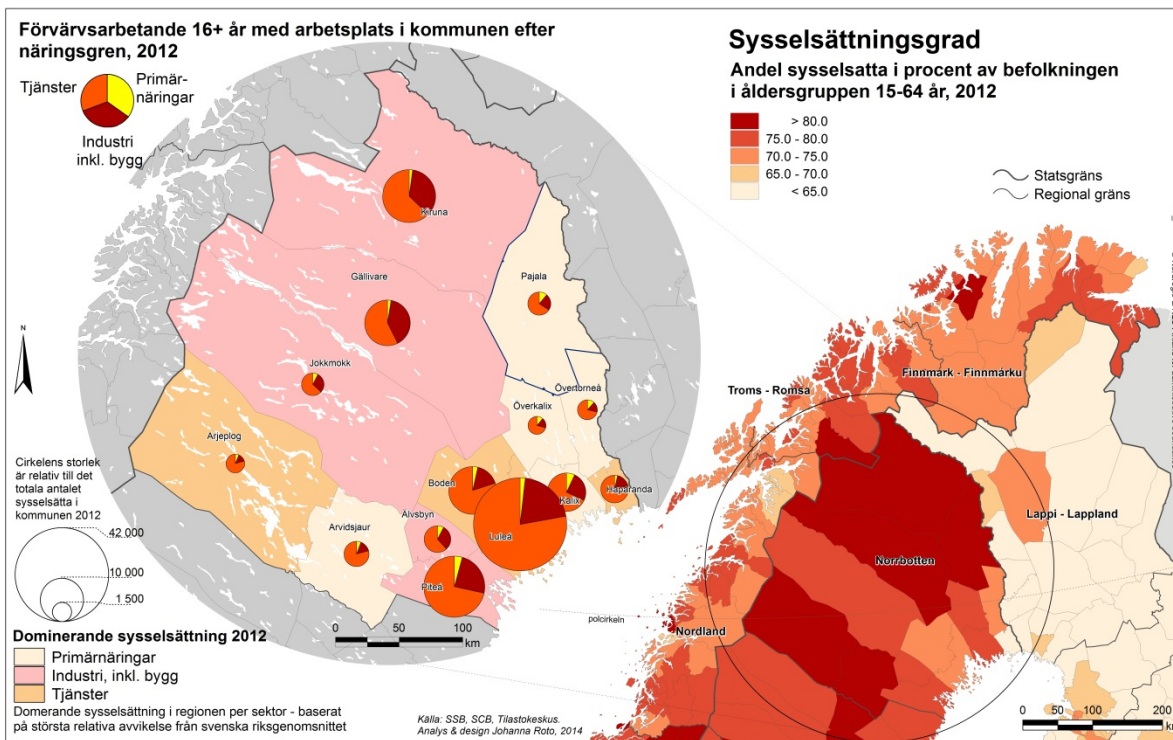
Andel (%) av den registerbaserade arbetskraften, 16-64 år

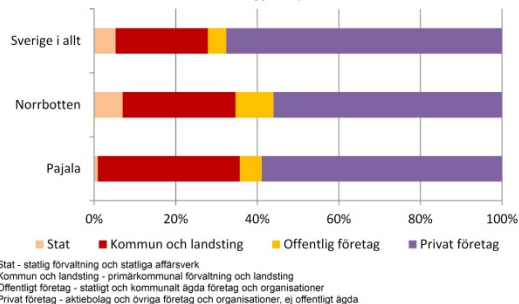
Befolkningen i Pajala efter arbetskraftstillhörighet och ålder i 2012

Sysselsättning och arbete

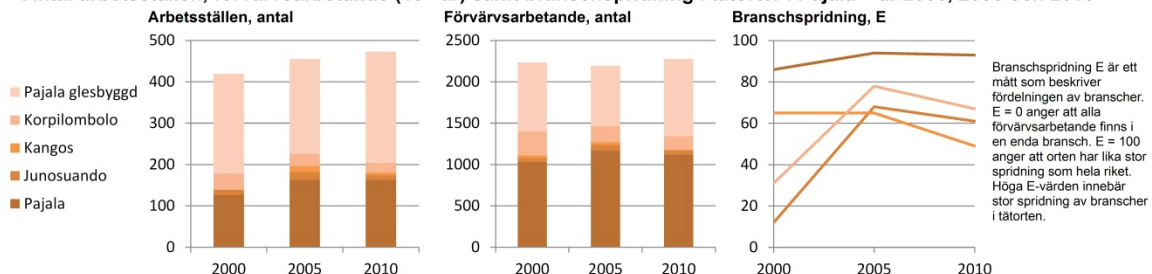
Förvärvsarbetande 16+ år med arbetsplats i Pajala efter arbetsställens sektortillhörighet, 2012

Förvärvsarbetande 16+ år med arbetsplats i Pajala efter bransch, 2012

Antal arbetsställen, förvärvsarbetande (16+ år) samt branschspridning i tätorter i Pajala – år 2000, 2005 och 2010

Workshoppen i Jokkmokk

De viktigaste utmaningarna i Jokkmokk

Utveckling av näringslivet lyftes av flera grupper fram som en viktig utmaning i Jokkmokk, bland annat hänvisades till utmaningen att *rekrytera kompetent arbetskraft*. Det betonades dessutom att man i samband med nyföretagande kunde visa större fantasi, samt att man bör förespråka *utveckling i egen kraft*, vilket hänger samman med ett behov av att man i högre grad själv ska agera på sina idéer och inte vänta på projektmedel. *Riskkapital* nämndes också som en utmaning i samband med näringslivsutveckling.

Attraktionskraft beskrevs som en utmaning - en grupp underströk att man måste verka för att bryta vad man anser vara en felaktig och negativ bild om Norrbotten som spridits i Södra Sverige. De uttryckte också de önskar att regionen ska bli så attraktiv att entreprenörer och utbildade väljer att etablera sig här.

Infrastruktur nämndes som en utmaning, detta på grund av Jokkmokks geografiska läge med relativt långa avstånd till närmaste flyg- och tågförbindelse.

Negativ befolkningsutveckling och utmaningarna som en åldrande befolkning medför samt frågan om hur man ska säkra att unga och folk i arbetsför ålder bor kvar lyftes fram. Dessutom fanns en generell oro över upprätthållandet av *servicenivån i form av både offentliga och privata tjänster*, vilket innefattar skola och sjukvård såväl som t.ex. hantverkare med rätt kompetens.

Utbildningsnivån i Jokkmokk pekades ut som en utmaning och en grupp påpekade även att det finns ett problematiskt utbildningsgap mellan tjejer och killar.

Statlig politik i Sverige framfördes som en utmaning, och det beskrevs som en *avsaknad av nationell landsbygdspolitik*. I samband med det lyfte man bland annat fram att kommunen tidigare mottog fastighetsskatt från Vattenfall men att denna skatt nu går till staten.

Kommunal verksamhet nämndes som en utmaning, bl.a. yttrades en oro om att mycket resurser går till kommunal drift och för att få till näringslivsutveckling. I samband med detta underströks också problemet med *särintressen*.

Integration nämndes som en utmaning för Jokkmokk, både i form av arbetskraftsinvandring från andra EU-länder och i relation till mottagandet av flyktingarna.

De viktigaste möjligheterna i Jokkmokk

Förädling av naturresurser som vilda växter, bär och frigående djur för att skapa gastronomiska smaker och upplevelser. Också upplevelser av det kalla klimatet, kultur och natur ansågs ha potential. Det föreslogs även att man ska profilera Jokkmokk styrkor vad gäller ekosystemtjänster med fokus på att "bruka naturen utan att förbruka den". Möjligheten av förädling av malm var inget

huvudsakligt fokusområde under workshoppen, men det är ett aktuellt diskussionsämne för framtida utveckling i Jokkmokk. Det finns en intressekonflikt mellan gruvetableringar och bevarandet av samebyarna i Jokkmokk, då gruvintressena vill ta beslag på en väsentlig del av samebyarnas mark. I mars 2015 levererades en av kommunen beställd förstudie av förväntade effekter av en eventuell gruvetablering i Kallak. Beslut om etablering har inte tagits än.

Att utveckla ett *diversifierat näringsliv* lyftes fram som en viktig möjlighet för framtida utveckling. *Snö, kyla och vinter* nämndes som en möjlighet för näringsutveckling, t.ex. i form av naturupplevelser inom turismen. *Besöksnäringen* fördes fram som en möjlighet för framtida utveckling.

Snö, kyla och vinter nämndes också i samband med *livskvalitet* och vad som blev hänvisat till som "livsrum". Dessutom betonades samisk- och lokal kultur som viktiga komponenter för livskvalitet i Jokkmokk.

Individerna lyftes fram som en viktig möjlighet, en grupp beskrev det t.ex. som "människor-lita på oss själva". Det betonades att det är viktigt att stötta möjligheter för individer att utveckla och förverkliga sina idéer. I samband med detta nämndes också *lokalt entreprenörskap*, samt *kreativitet* som viktiga möjligheter.

Samisk kunskap och tradition presenterades som en möjlighet för framtida utveckling och hänger samman med möjligheter för förädling av renen och andra naturresurser från den samiska traditionen. Några samiska institutioner är baserade i Jokkmokk, inklusive Samernas utbildningscentrum, och flera Sami duojii/hantverksbutiker är etablerade i staden. Dessutom finns tre restauranter och caféer som specialiserar sig på samisk och lokalt producerad mat. Samisk kunskap och tradition kopplades till möjligheterna för entreprenörskap, t.ex. inom besöksnäring.

Slutligen framhövdes möjligheten att söka projektpengar samt att ta till vara på projektresultat.

Framtidsperspektiv

- Hur ska lokalsamhället se ut inom den närmsta framtiden, dvs. nu och de kommande 10 åren?

- Nya innovativa former – och resultat – av samverkan
- Hittat bra former för medborgardeltagande/kreativitet
- Etablerat bredare bas för stolthet och framtidstro
- Unga människor med på lika villkor
- Utveckling med fräscha verktyg
- Lokala vinster
- Duktiga politiker
- Fokus på mångfald – creative class
- Kreativa näringar
- Befolkningstillväxt
- Balanserad befolkningspyramid
- Levande, dynamiskt samhälle
- Framtidstro
- Fler företag, entreprenörsanda
- Utvecklad infrastruktur
- Förbättrad lokal servicenivå, exportmognad
- Exportmogen turistdestination

Hur vill ni att lokalsamhället ska se ut på längre sikt, dvs. om 10-30 år?

- Vi är ett HÅLLBART samhälle (ekologisk, ekonomiskt, socialt) – en modell för andra!
- Vi har hittat "rätt nivå" på samhället, dvs. vi är nöjda med engagemang, politik, service, utbud och andra invånare
- Vi har ett innovativt och entreprenöriellt samhälle, där företagen tjänar pengar och bidrar med skattemedel till kommunen
- Högstatusamhälle "det ska vara fint att bo i Jokkmokk – alla ska vilja det"
- Ett motståndskraftigt näringsliv
- Mångfaldighet
- Samisktalande ort
- Sveriges samiska centrum (huvudstad)
- Exportmogen turistdestination i världsklass
- Levande dynamisk kommun (levande glesbygd)

Specifika önskar

Åldersfördelningen	<ul style="list-style-type: none">• En bra fördelning mellan olika ålderskategorier• Fler i arbetsför ålder• Fler barn, unga
Könsfördelning	<ul style="list-style-type: none">• Lika• En bra arbetsmarknad för båda kön efter utbildning• Mångfald är bra - han, hon, hen
Näringslivsutveckling	<ul style="list-style-type: none">• Bättre samsyn och samordning i t.ex. besöksnäring• Samordning lokalt/regionalt/myndigheter• Proaktivitet• Fräscha fungerande verktyg• Utvärderande näringslivskultur• Konsekvensbeslut• Livskraft• Hållbara, miljövenliga företag – cleantech, besöksnäring, kreativa näringar, samiska företag, livsmedelsförädling

Vem ska säkra att era önskamål uppfylls?

De nationella myndigheterna? Hur?

- Tillväxtverket – utvecklingsmedel riktade mot utveckling av glesbygd
- Trafikverket – upprustning av järnväg, flyg, infrastruktur
- Decentralisera myndigheter (kom tillbaka Vattenfall)
- Hur anpassas värdeväxlingar, naturresurser, bolagsskatta Vattenfall!
- Samtliga nationella myndigheter bör ha ett ansvar för hela Sverige
- Vi har en landsbygdsminister från länet nu – hur kan vi nyttja detta faktum?

- Vi är (säkert?) många som har kontakter inom både riksdag/regering och nationella myndigheter; låt oss samla oss och göra något med det!
- Riksdag och regering – studera Norge och Finlands regionalpolitik

Regionala myndigheter? Hur?

- Vägledning, ekonomi och inspiration
- Länsstyrelsen är för dåligt insatt i besöksnäring
- Stödjande/nyfikenhet ska inte vara ett hinder i utvecklingen
- Rollen att vara myndighet och projektägare är oförenliga
- Utveckla regionala strategier som motsvarar behoven i Jokkmokk (men då måste kommunen själv ha en plan/strategi och tala om det för regionala myndigheter)
- Ändra regionala politiken genom att studera Norge och Finlands regionalpolitik

Kommunen? Hur?

- (Proaktivt) utvecklingsarbete mot prioriterade områden
- Samverkan med näringsliv och samhälle redan i planeringsstadiet
- Hög svansföring i frågor från centralmakten (för kommunens medborgare)
- Får inte konkurrera med näringslivet
- Möjliggöra delaktighet
- Utveckla en strategisk plan och jobba målmedvetet och strategiskt
- Satsa på hållbara, miljövenliga, innovativa idéer från företagare och entreprenörer
- Jobba vidare på att ta tillvara mångfalden/människor
- Stödja befolkningen genom att aktivt stödja lokalbefolkningen och ta tillvara på den kunskap, kreativitet och erfarenhet som befolkningen besitter i HELA kommunen

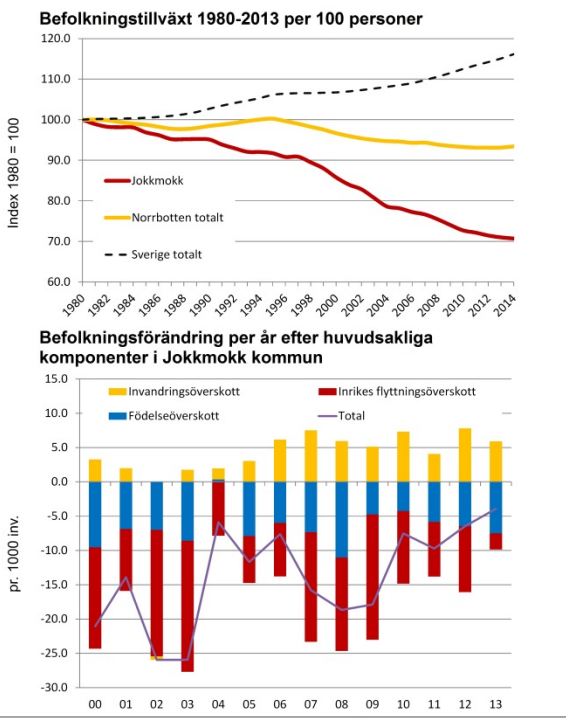
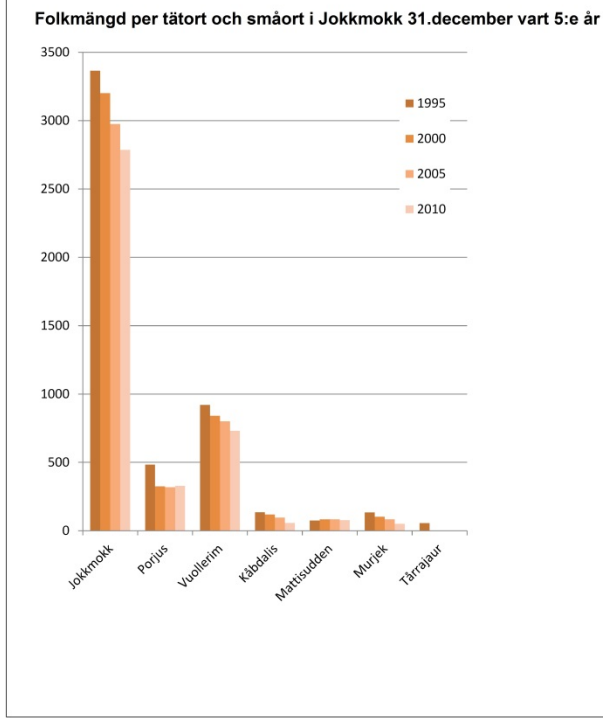
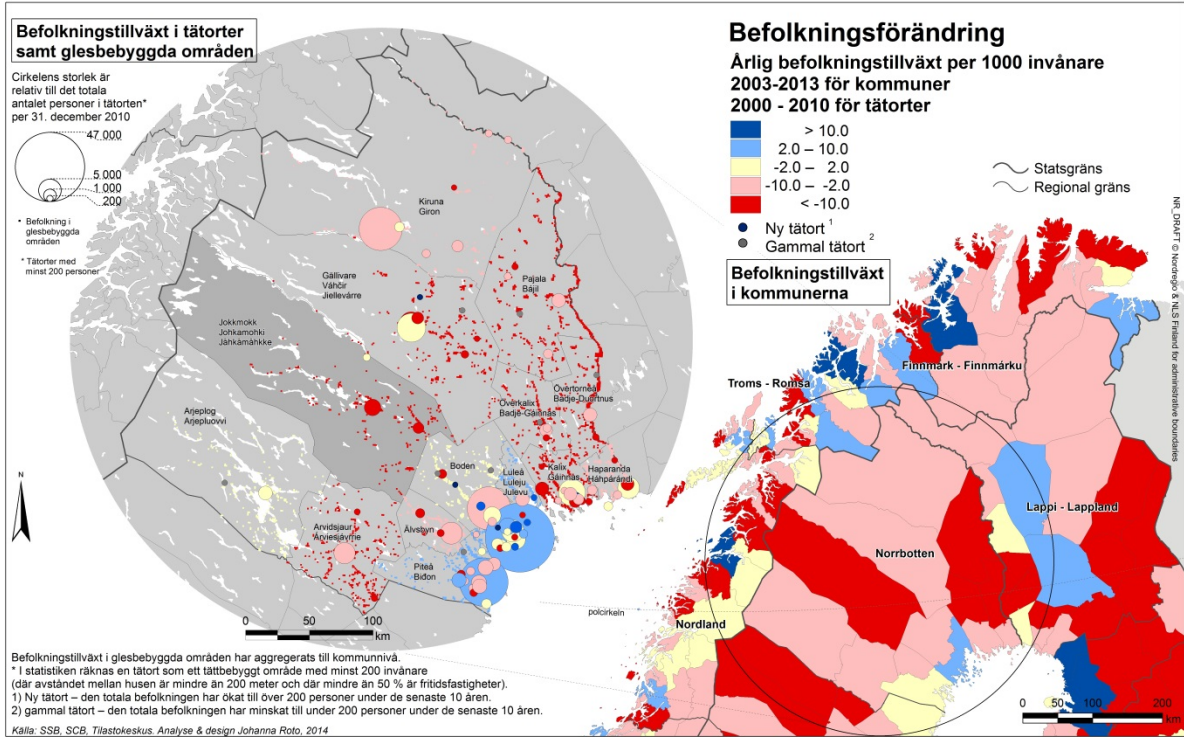
Vilka råd kan ni ge till de ansvariga som hjälp för att uppfylla era önskemål?

- Projekt ska ses som verktyg för att förbättra en verksamhet = resultat. De måste införlivas direkt och omhändertas efter projektets slut.
- Bli bättre på att informera om vad det är som händer
- Hitta en långsiktig strategi, där det ingår hur man hanterar nya chanser, men lita inte på slumpen
- Vi är ansvariga för utveckling
- Delegera ansvar till företag och organisationer för utveckling (t.ex. större del av bygdemedel till företag)
- Myndigheter saknar insikt i hur deras resurser kan optimeras i lokalsamhället (Ex. Naturum Lapponia, tillstånd till turistaktiviteter i naturskyddsområde, för mycket förvaltning, för lite entreprenörskapsutveckling)

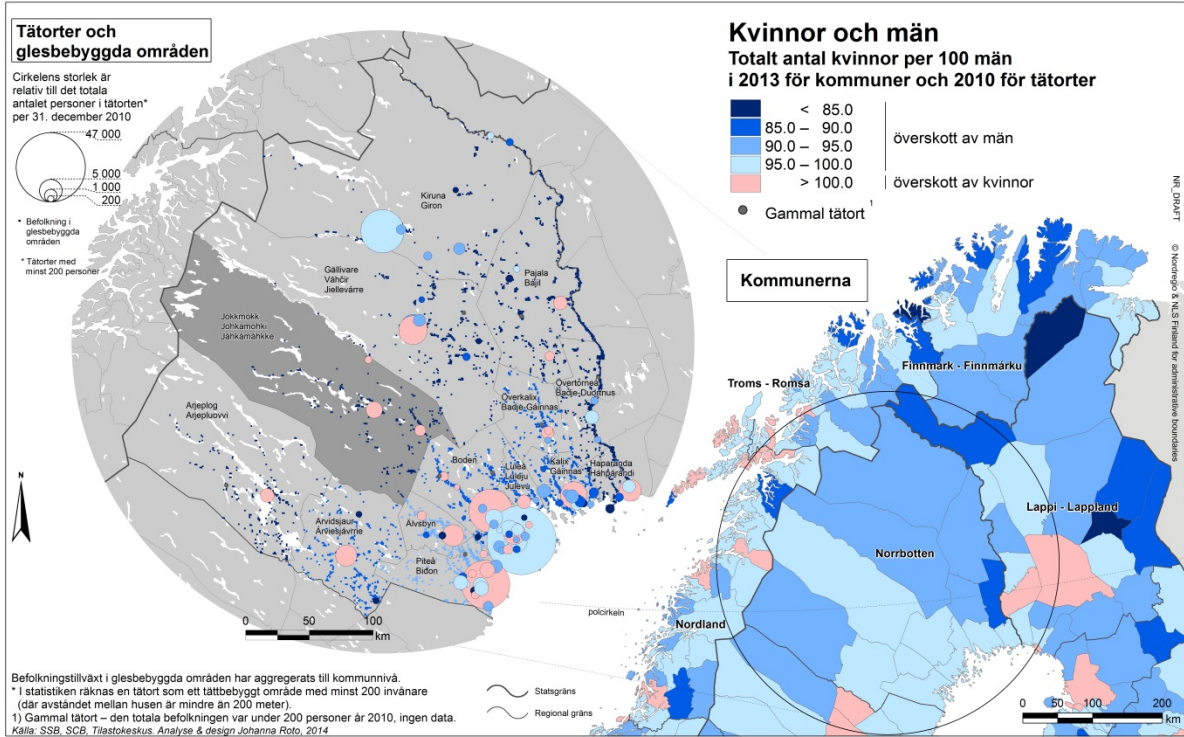
Vilka idéer har ni för att själva bidra till att era önskemål uppfylls?

- Vi kan det där med finansiering och projekt – ta tillvara den kunskapen
- Vi har många bra idéer och tar betalt för dem
- Engagement och samordning/samverkan

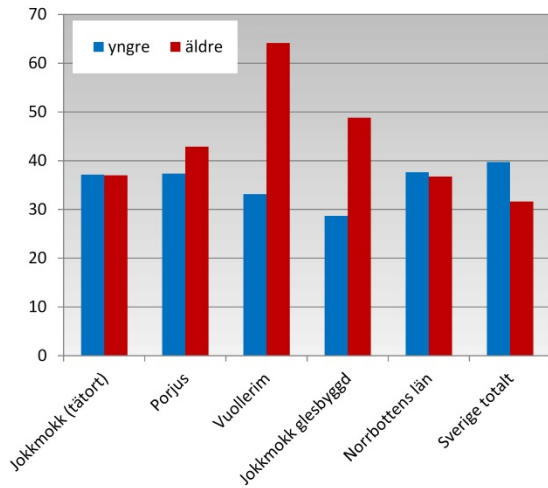
Befolkningsförändring i Jokkmokk

Befolkning - Jokkmokk

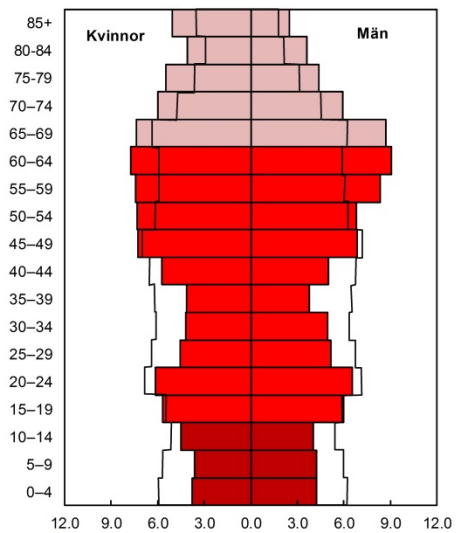

Försörjningskvoten yngre - äldre i 2010

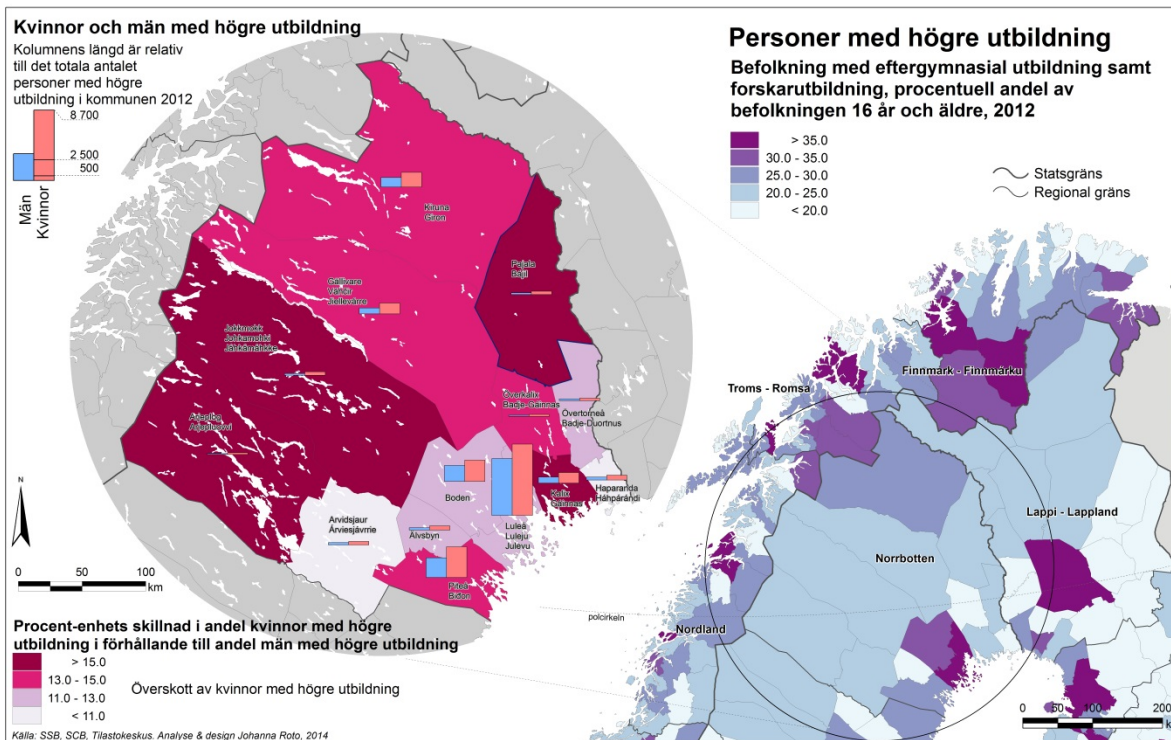
Försörjningskvoten är ålder i förhållande till befolkningen. Försörjningskvot "yngre" (yngrekvot) refererar till befolkningen i åldern 0-19 år i förhållande till befolkningen i arbetsför ålder (20-64 år). Försörjningskvot "äldre" (äldrekvot) refererar till befolkningen 65 och över i förhållande till befolkningen i arbetsför ålder 20-64 år.

Befolkningspyramid 2013

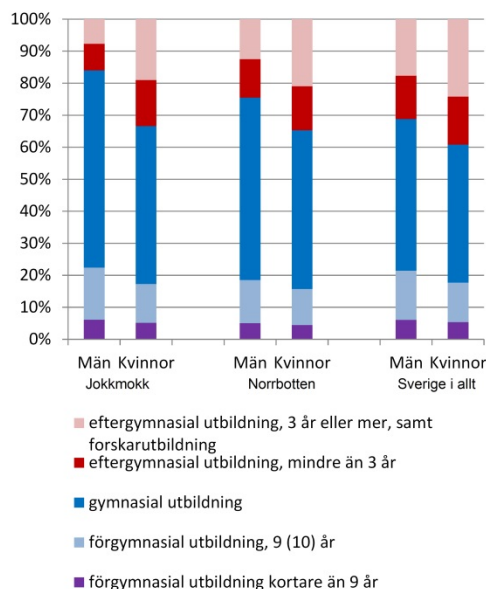
De olika färgerna visar: barn (mörk), människor i arbetsförande ålder (mellan), samt äldre (ljus). Den svarta linjen visar det svenska genomsnittet.

Utbildningsnivå i Jokkmokk

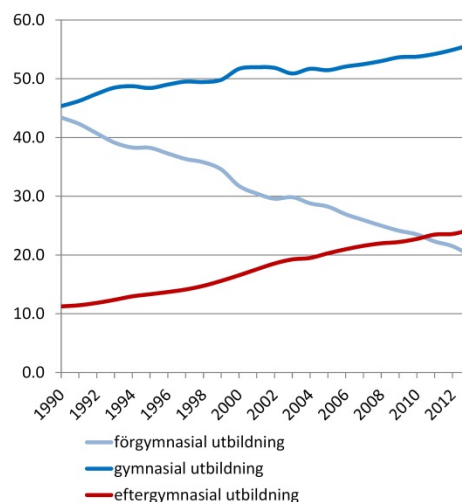

Befolkningens utbildningsnivå 2013

Personer 16 år och äldre efter kön och utbildningsnivå, i %

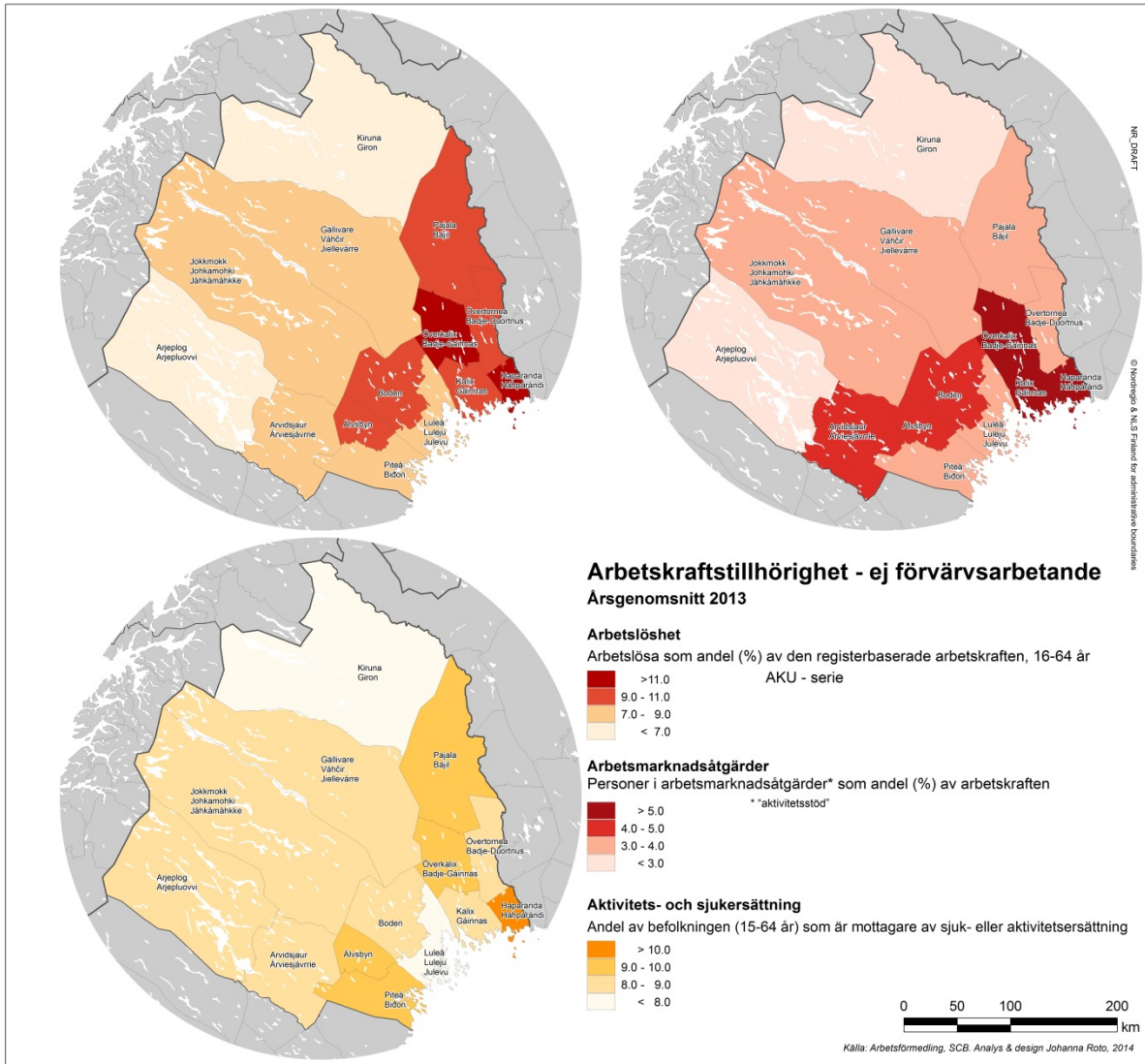

Förändring i befolkningens utbildningsnivå i Jokkmokk, 1990-2013, i %

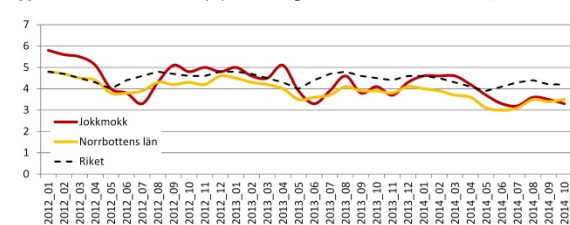
Tidsseriebrott 2000: 1) Det tidigare klassificeringssystemet SUN (Svensk Utbildnings-nomenklatur) har ersatts av den ISCED-anpassade nomenklaturen SUN2000. 2) Ett antal nya uppgiftskällor till Utbildningsregistret har tillkommit. Detta gör att utbildningsnivån i riket - och kommunerna - enligt Utbildningsregistret ökade kraftigt år 2000.

Arbetskraftstillhörighet i Jokkmokk

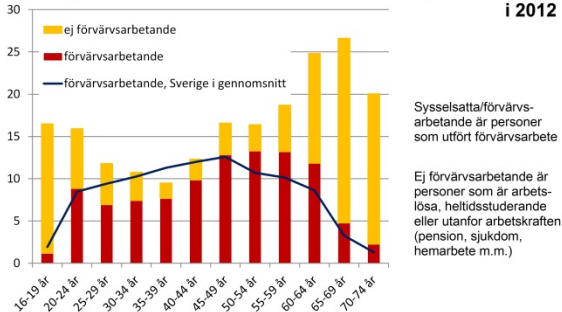
Arbetslöshet, månadsstatistik 1/2012 - 10/2014

Öppet arbetslösa som andel (%) av den registerbaserade arbetskraften, 16-64 år

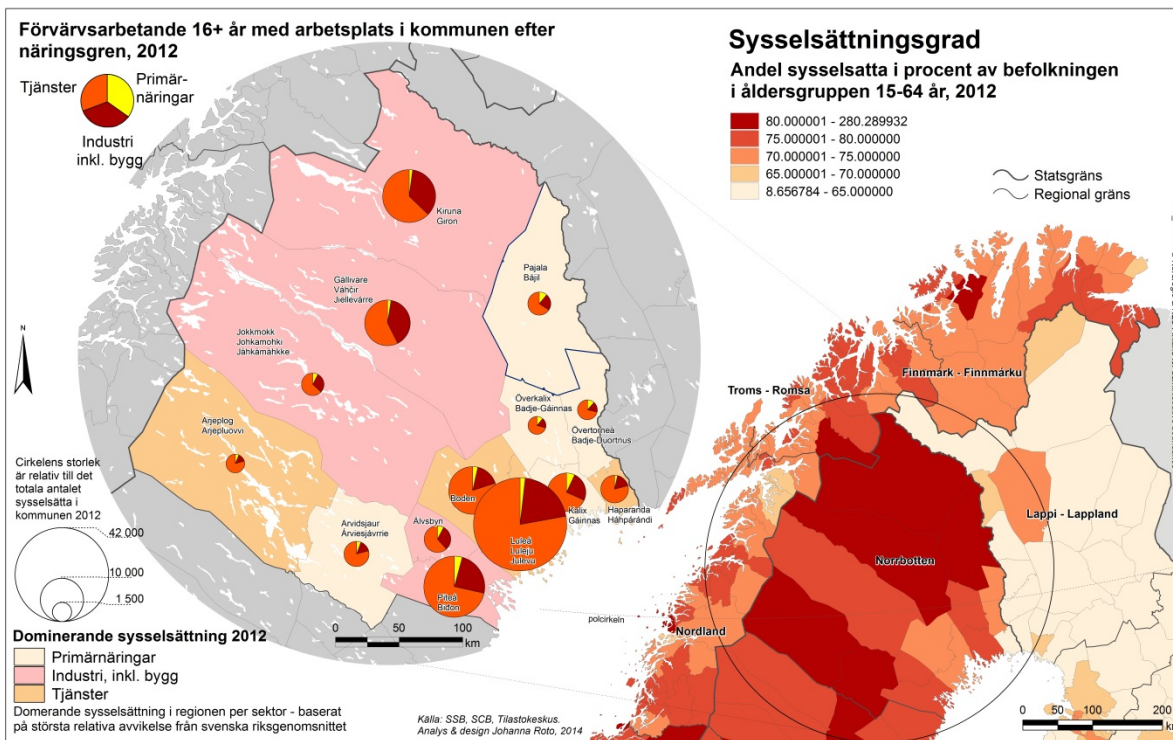

Arbetslöshet: Kartbilden visar både öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd efter arbetskraftsundersökningen (Arbetsförmedlingen och Statistiska Centrala Byrån). Tabellen med månadsstatistik visar endast öppet arbetslösa efter Arbetsförmedlingens statistik. Där för visar tabellen lägre siffror än kartbilden.

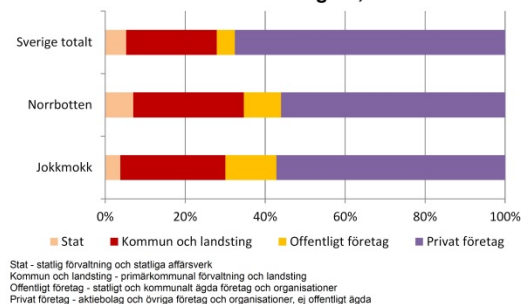
Befolkningen i Jokkmokk efter arbetskraftstillhörighet och ålder i 2012

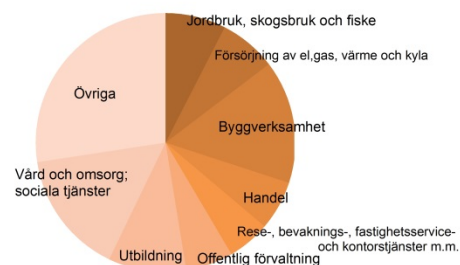
Sysselsättning och arbete

Förvärvsarbetande 16+ år med arbetsplats i Jokkmokk, efter arbetsställets sektortillhörighet, 2012

Förvärvsarbetande 16+ år med arbetsplats i Jokkmokk efter bransch, 2012

Antal arbetsställen, förvärvsarbetande (16+ år) samt branschspridning i tätorter i Jokkmokk – år 2000, 2005 och 2010

